

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft : Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot
wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24
juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-
rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor
meerderjarige personen met een handicap en over
organisatiegebonden kosten voor vergunde
zorgaanbieders
- Principiële goedkeuring**

Met dit ontwerp van besluit wordt enerzijds uitvoering geven aan het 5e Vlaams Intersectoraal Akkoord van 8 juni 2018 dat het invoeren van een eindejaarspremie voor PAB en PVB assistenten en begeleiders mogelijk maakt. Anderzijds worden een aantal aanpassingen uitgevoerd om een algemene administratieve lastenverlaging en een betere dienstverlening naar de klant toe te realiseren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Welzijn, Volksgezondheid, Gezin & Armoedebestrijding

BELEIDSVELD: Meerderjarige personen met een handicap, die houder zijn van een persoonsvolgend budget (PVB).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/222 van 25 juni 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Het 5e Vlaams Intersectoraal Akkoord van 8 juni 2018 voor de social/non-profit sectoren voor de periode 2018-2020 regelt de invoering van een eindejaarstoelage voor PAB en PVB assistenten en begeleiders. Voor de uitbetaling van deze eindejaarstoelagen is in 2020 een budget voorzien van 501.921 euro, vermeerderd met een budgetcomponent van 532.991 euro, wat vanaf 2019 besteed zal worden aan de invoering van de opstap van een jaarlijkse eindejaarspremie voor de persoonlijke assistenten en begeleiders.

De uitbetaling van de eindejaarstoelagen moet door het VAPH geoperationaliseerd worden.

Het operationaliseren van de VIA5 middelen in PAB en PVB vereist een aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders.

2. Sinds de invoering van het persoonsvolgend budget in 2017, werden op de afdeling dienstverlening budgethouders en door de bijstandsorganisaties een aantal onduidelijkheden of inconsistenties met betrekking tot het voormelde besluit vastgesteld. Tevens bestaan er een aantal voorstellen tot wijzigingen die ofwel de dienstverlening van de klant ten goede komen, ofwel een administratieve lastenverlaging inhouden. Om aan deze opmerkingen tegemoet te komen is een aanpassing van het besluit besteding PVB vereist.

In deze nota wordt de argumentatie voor deze wijzigingen verder beschreven.

-Het besluit beschrijft waarvoor het persoonsvolgend budget (PVB) niet kan aangewend worden. De formulering dat het PVB niet gebruikt kan worden voor het financieren van medische en paramedische behandelingen, onderzoeken of therapieën die tot de bevoegdheid van het RIZIV behoren, ongeacht of ze effectief terugbetaald worden, scheidt de verwarring dat personen die een beroep uitoefenen waarvan prestaties al door het RIZIV betoelaagd worden, niet als individueel begeleider kunnen tewerkgesteld worden in het kader van PVB. Om te verduidelijken dat deze mogelijkheid evenwel bestaat, wordt in het besluit geëxpliciteerd dat het PVB niet kan besteed worden aan paramedische behandelingen, onderzoeken of therapieën die tot de bevoegdheid van het RIZIV behoren en waarvoor in de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen een vergoeding is voorzien.

-Als een budgethouder afziet van de terbeschikkingstelling van het budget, weerhoudt de regelgeving momenteel niet dat de toewijzing blijft doorlopen. In dergelijk geval lijkt het echter niet aangewezen dat de toewijzing blijft doorlopen. Daarom zal, wanneer een budgethouder aan het agentschap mededeelt dat hij afziet van de terbeschikkingstelling van het budget, zowel de beslissing over de toewijzing van het budget als de beslissing over de terbeschikkingstelling ervan vervallen.

-Als de budgethouder zijn budget volledig of gedeeltelijk gebruikt als een voucher bij een vergunde zorgaanbieder of bij een bijstandsorganisatie moet de budgethouder aan het VAPH mededelen dat hij een voucherovereenkomst is aangegaan. De vergunde zorgaanbieder of de bijstandsorganisatie delen gegevens over de overeenkomsten mee aan het VAPH. De verplichting voor de budgethouder om het afsluiten van een voucherovereenkomst te melden bij het VAPH wordt geschrapt omdat in de praktijk

dit zelden werd toegepast. De extra melding door de budgethouder worden ervaren als een administratieve overlast.

-Er zijn wezenlijke verschillen tussen de voucher bij een bijstandsorganisatie en de voucher bij een vergunde zorgaanbieder. Zo wordt er enkel bij deze laatste rekening gehouden met o.a. anciënniteit en extra organisatiegebonden kosten. Daarom is het geschikter om de voucher die bij een bijstandsorganisatie wordt ingezet, uit te drukken in euro's in plaats van in punten.

-De gegevens die aan het VAPH moeten worden doorgegeven zijn voor voucher overeenkomsten bij vergunde zorgaanbieders en bij bijstandsorganisaties reeds in de regelgeving opgenomen. Omdat we willen streven naar een zo uniform mogelijke registratie van alle overeenkomsten, ongeacht de bestedingswijze, worden ook voor de registratie van cashovereenkomsten de gegevens die aan het agentschap moeten bezorgd worden regelgevend vastgelegd, namelijk:

1. de identificatiegegevens van de budgethouder;
2. de identificatiegegevens van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die zorg en ondersteuning biedt;
3. de startdatum en de duur van de overeenkomst;
4. de ondersteuningsfuncties die zullen geboden worden met aanduiding van de frequentie;
5. de kostprijs per prestatie-eenheid;
6. een beschrijving van de ondersteuning die zal worden geboden;

In kader van transparantie rond gehanteerde kostprijzen (in euro en/of punten) zijn individuele dienstverleningsovereenkomsten elektronisch beschikbaar voor de budgethouder en de overheid. Het VAPH maakt hier op korte termijn werk van.

-Wanneer een cashovereenkomst wordt afgesloten met een rechtspersoon die ondersteuning aanbiedt buiten het Belgische grondgebied en die door de bevoegde buitenlandse overheid erkend, vergund of gemachtigd is om zorg en ondersteuning te bieden aan personen met een handicap, bezorgt de budgethouder een attest van de bevoegde buitenlandse overheid aan het agentschap waaruit blijkt dat de zorgaanbieder erkend, vergund of gemachtigd is om ondersteuning te bieden aan personen met een handicap. Om extra vertaalkosten of onleesbare attesten in vreemde talen te vermijden, wordt toegevoegd dat dit attest beëdigd vertaald moet worden naar het Nederlands.

-De kostenstaten voor een kalenderjaar worden uiterlijk op 1 april in plaats 1 maart van het volgend kalenderjaar aan het agentschap bezorgd. De kosten, op de kostenstaten, die na die datum worden ingediend worden niet betaald.

-Momenteel correleert de grens van het vrij besteedbaar deel met de ter beschikking gestelde budgetcategorie. Met ingang van 1 januari 2017 wordt een nieuwe methode budgetbepaling toegepast.

Men kan beschikken over het hogere vrij besteedbaar deel (3600 euro) vanaf budgetcategorie V (oude budgetbepaling: 42,8208 punten) of budgetcategorie 8 (nieuwe budgetbepaling: 39,3800 punten).

De grens tussen het lagere en het hogere vrij besteedbaar deel wordt nu gelegd op een aantal punten en niet langer op een budgetcategorie met name op 34,8100 . punten zijnde het aantal punten van de nieuwe budgetcategorie 7. De oude budgetcategorie IV omvat 33,6449 punten.

Op deze wijze is de hoogte niet meer afhankelijk van de budgetcategorie maar van een aantal punten en kan heel wat verwarring zowel bij budgethouders als bij administratieve medewerkers van het VAPH worden vermeden.

Het vrij besteedbaar bedrag bedraagt:

1° 1800 euro als het budget dat is ter beschikking gesteld op jaarbasis tot en met 34,8100 zorggebonden punten bedraagt;

2° 3600 euro als het budget dat is ter beschikking gesteld op jaarbasis meer dan 34,8100 zorggebonden punten bedraagt.

Daarnaast kan het vrij besteedbaar deel pas worden opgevraagd als het PVB effectief is opgestart. Nu blijkt immers dat het administratief complex en inefficiënt is wanneer er moet teruggevorderd worden als een budgethouder na het opvragen van het vrij besteedbaar deel toch besluit om niet te starten met het PVB.

Tot slot is het correcter als voor het eerste jaar dat het budget ter beschikking wordt gesteld het vrij besteedbaar bedrag wordt vastgesteld naar rata van het aantal dagen in plaats van maanden van het kalenderjaar.

-Het 5e Vlaams Intersectoraal Akkoord van 8 juni 2018 voor de social/non-profit sectoren voor de periode 2018-2020 regelt de invoering van een eindejaarstoelage voor PAB en PVB assistenten en begeleiders. Het VAPH zal een tegemoetkoming betalen aan de budgethouders, die individuele begeleiders te werk stellen en die dus een eindejaarstoelage moeten betalen.

Als de budgethouder een arbeidsovereenkomst heeft afgesloten, betaalt het agentschap een tegemoetkoming voor de eindejaarspremie die is vastgesteld binnen het paritair comité 337. De Vlaamse minister, bevoegd voor de personen met een handicap, bepaalt de wijze waarop het bedrag van de tegemoetkoming wordt berekend en houdt hierbij rekening met het bedrag van de eindejaarspremie dat is vastgesteld binnen het paritair comité 337 en met de middelen die hiervoor op de begroting van het agentschap zijn ingeschreven.

Het agentschap vraagt met het oog op de berekening en de betaling van de tegemoetkoming voor de eindejaarspremie, volgende gegevens op bij de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid:

1. de identiteit van de budgethouders die arbeidsovereenkomsten hebben afgesloten;
2. gegevens over de tewerkstelling van de betrokken werknemer.

-Uit het besluit wordt afgeleid dat een minderjarige niet als vrijwilliger in het kader van PVB kan worden aangenomen. In de praktijk blijkt dat deze noodzaak zich voordoet. Daarom wordt een bepaling toegevoegd zodat de budgethouder minderjarigen enerzijds via een studentenovereenkomst en anderzijds als vrijwilliger kan tewerkstellen. Voor de tewerkstelling van minderjarigen als PVB-begeleider vraagt het agentschap een schriftelijk bewijs van de machtiging door een ouder of voogd.

- Zorginspectie controleert ter plaatse of op basis van stukken of de bepalingen rond de besteding van het PVB worden nageleefd. Er wordt in het besluit momenteel enkel vermeld dat

budgethouders hun medewerking moeten verlenen en stukken moeten bezorgen aan Zorginspectie of aan het agentschap.

In het streven naar uniformiteit, ongeacht de bestedingswijze, wordt toegevoegd dat ook bijstandsorganisaties en vergunde zorgaanbieders hun medewerking moeten verlenen tijdens deze controle. Daarnaast wordt toegevoegd dat het agentschap overeenkomsten kan opvragen, niet alleen bij de budgethouder, maar ook bij de bijstandsorganisaties en vergunde zorgaanbieders.

-Wanneer niet wordt ingegaan op de herhaaldelijke vraag van het agentschap of Zorginspectie om medewerking te verlenen aan de uitoefening van het toezicht of om de overeenkomsten en bewijzen te bezorgen, betaalt het agentschap de kosten niet langer terug, vervalt de beslissing van het agentschap over de terbeschikkingstelling van het budget en worden de kosten die reeds werden terugbetaald gedurende maximum vijf jaren te rekenen vanaf de datum van de beslissing tot stopzetting van de terbeschikkingstelling van het budget teruggevorderd. Deze laatste maatregel wordt toegevoegd, aangezien het in dergelijk geval onduidelijk is welke kosten besteed zijn aan zorg en ondersteuning en welke niet.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 wijzigt artikel 5 van het besluit over de besteding van het PVB. Het PVB kan niet worden aangewend voor de behandelingen of therapieën waarvoor in de nomenclatuur een tegemoetkoming is voorzien.

Artikel 2 voegt een bepaling toe aan artikel 8 van het besluit over de besteding van het PVB dat handelt over de terbeschikkingstelling en de opstart van het PVB. Als een persoon met handicap afziet van de terbeschikkingstelling van het budget als het aan zijn toer is vervalt uiteraard de beslissing tot terbeschikkingstelling maar ook de beslissing tot toewijzing van het budget.

Artikel 3 De bepaling dat de budgethouder het afsluiten van een voucherovereenkomst met een vergunde zorgaanbieder moet melden aan het VAPH wordt opgeheven. Het volstaat dat de vergunde zorgaanbieder een aantal gegevens over de overeenkomst registreert bij het VAPH.

Artikel 4 De bepaling dat de budgethouder het afsluiten van een voucherovereenkomst met een bijstandsorganisatie moet melden aan het VAPH wordt opgeheven. Het volstaat dat de bijstandsorganisatie een aantal gegevens over de overeenkomst registreert bij het VAPH.

De jaarlijkse kostprijs van de voucherovereenkomst met een bijstandsorganisatie moet niet langer uitgedrukt worden in punten maar wel in euro's.

Artikel 5 wijzigt artikel 17 van het besluit over de besteding van het persoonsvolgend budget.

De budgethouder moet gegevens over zijn cashovereenkomsten meedelen aan het VAPH. Met het voorliggend ontwerpbesluit wordt de lijst van deze gegevens geëxpliciteerd in de regelgeving.

Als een persoonsvolgend budget wordt ingezet in het buitenland moet een attest van de buitenlandse bevoegde overheid worden bijgebracht waaruit blijkt dat de buitenlandse voorziening is gemachtigd door de buitenlandse overheid. Er wordt nu toegevoegd dat dit attest in voorkomend geval beëdigd vertaald moet worden.

De laatste datum voor het indienen van kostenstaten voor een bepaald kalenderjaar wordt verschoven van 1 maart naar 1 april van het volgend kalenderjaar..

Artikel 6 De bepaling over de vaststelling van de hoogte van het vrij besteedbaar deel wordt aangepast. Bij een budget tot en met 34,8100 punten is het vrij besteedbaar deel 1800 euro. Bij een budget met meer punten bedraagt het vrij besteedbaar deel 3600 euro.

Voor het eerste jaar van de terbeschikkingstelling wordt het vrij besteedbaar deel verminderd pro rata de resterende dagen in plaats van maanden van het kalenderjaar.

Het vrij besteedbaar deel kan maar worden opgevraagd als de budgethouder met de besteding van het budget is gestart en minstens een overeenkomst heeft geregistreerd.

Artikel 7 vervangt artikel 23 van het besluit besteding. Een budgethouder die een arbeidsovereenkomst of een studentenovereenkomst afsluit moet krachtens het VIA5-akkoord en de afspraken binnen het paritair comité 337 een eindejaarstoelage betalen met ingang van 2019. Het VAPH betaalt een tegemoetkoming voor deze bijkomende kosten. De verplichting om een eindejaarstoelage te betalen wordt opgenomen in artikel 23 van het besluit over de besteding van het persoonsvolgend budget evenals het feit dat het VAPH een tegemoetkoming zal betalen. De Vlaamse minister bevoegd voor de personen met een handicap bepaalt de wijze waarop het bedrag van de tegemoetkoming zal worden berekend.

Er wordt geëxpliciteerd dat minderjarigen in het kader van de besteding van het persoonsvolgend niet alleen kunnen worden ingezet op basis van een studentenovereenkomst maar ook kunnen worden ingezet als vrijwilligers op basis van een overeenkomst met een vrijwilligersorganisatie.

Artikel 8 Het besluit over de besteding van het persoonsvolgend budget regelt in artikel 25 en 26 wat er gebeurt of moet gebeuren bij stopzetting van de besteding als voucher of als cashbudget. Er ontbreekt nog een regeling over wat er gebeurt als een budgethouder wil stoppen met de besteding van het persoonsvolgend budget in zijn geheel en dus geen persoonsvolgend budget meer wil. In deze situatie vervalt zowel de beslissing tot terbeschikkingstelling van het budget als de beslissing tot toewijzing ervan.

Artikel 9 wijzigt artikel 27 van het besluit over de besteding van het persoonsvolgend budget over de controle op de niet naleving van de reglementaire bepalingen.

Er wordt toegevoegd dat niet alleen de budgethouders moeten meewerken aan de controle maar ook de bijstandsorganisaties en de vergunde zorgaanbieders en dat ook voucherovereenkomsten en niet alleen cashovereenkomsten kunnen worden opgevraagd.

Bij stopzetting van de terbeschikkingstelling en toewijzing in het kader van de sanctionering van een niet conforme besteding kan het VAPH de kosten die de afgelopen 5 jaar zijn betaald terugvorderen.

Artikel 10 regelt de inwerkingtreding van het besluit.

Artikel 11 behoeft geen commentaar.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

- Het 5e Vlaams Intersectoraal Akkoord voorzag voor de uitbetaling van de eindejaarstoelagen voor PAB en PVB assistenten en begeleiders vanaf 2020 een budget van 1.034.912 euro (501.921 euro, vermeerderd met een budgetcomponent van 532.991 euro), wat vanaf 2019 besteed zal worden aan de invoering van de opstap van een jaarlijkse eindejaarspremie voor de persoonlijke assistenten. Het toegekende budget voor 2019 bedraagt 228.136,27 euro, aangezien de regelgeving vanaf 1/9/2019 ingaat. Het VAPH kan dus voor 2019 slechts voor een gedeelte een subsidie voorzien.

Het initieel bedrag ten belope van 1.034.912 euro werd inmiddels aangepast aan de actuele toestand (aantal VTE en inflatie). Het budget voor 2020 is daardoor ten belope van 1.155.457 euro voorzien op het provisioneel krediet voor de VIA5 dat op 17 juli 2020 (VR 2020 1707 DOC.0921/2BIS) werd verdeeld over de passende begrotingsartikelen. Voor het VAPH betreft het € 14.188.127, waarvan € 1.155.457 voor de eindejaarstoelagen PAB en PVB cashbesteding.

- De andere aanpassingen opgenomen in het ontwerpbesluit hebben geen budgettaire weerslag.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 1 juli 2020. Het is voorwaardelijk gunstig. De voorwaarden zijn:

De Inspectie van Financiën verleent een voorwaardelijk gunstig advies aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders. De voorwaarden zijn:

- De motivering voor het verlaten van de datum voor het bezorgen van de kostenstaten van 1 maart naar 1 april opgenomen wordt in de nota aan de VLAREG.
- De benodigde middelen voor de eindejaarstoelagen herverdeeld zullen worden vanuit de VIA provisie voor een bedrag van € 1.155.457.

Als antwoord hierop kan het volgende worden gesteld:

- Op dit ogenblik merken we dat veel budgethouders problemen ondervinden om alle kosten te declareren voor 1 maart. Alle kosten die nadien worden ingediend, zorgen niet alleen voor meer administratieve lasten bij de budgethouder omdat deze moet verantwoorden waarom de kosten niet tijdig konden worden ingediend, maar ook bij het VAPH. De kosten die na 1 maart werden ingediend, leiden toch bijna steeds tot het vergoeden ervan. Om de administratieve lasten te verminderen wordt daarom de tijdsperiode voor het indienen van de kosten verlengd. Kosten die dan na 1 april worden ingediend zullen aan strengere regels onderworpen worden.
- De verdeling van de provisie werd intussen beslist (VR 2020 1707 DOC.0921/2BIS).

Het begrotingsakkoord werd verleend op 9 oktober 2020.

Er wordt begrotingsakkoord verleend op voorwaarde dat:

- de budgettaire weerslag opgevangen wordt binnen de budgettaire afgesproken krijtlijnen van het VIA-akkoord en geen aanleiding kan geven tot een niet-gecompenseerde meervraag;
- het principe van een gesloten enveloppe onverminderd van toepassing blijft

bij de toekenningen van PAB en PVB.

B. ESR-TOETS

Zie punt A, budgettaire impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zal het advies van de Raad van State ingewonnen worden binnen een termijn van dertig dagen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juni 2016 over de besteding van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap en over organisatiegebonden kosten voor vergunde zorgaanbieders;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding te gelasten over het voormelde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE